

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

**ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ
ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΔΑ**

ΑΘΗΝΑ 16 - 2 - 2018

Αρ.Πρ. Δ 11/ οικ.10424/238

**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ Α΄**

**ΠΡΟΣ: Αποδέκτες
Πίνακα Διανομής**

**ΤΑΧ. Δ/ΝΣΗ: Σολωμού 60
ΤΑΧ. ΚΩΔΙΚΑΣ: 104 32
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: Σ. Κοντομάρη
ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 210 52 81 195
FAX: 210 52 81 199**

Θέμα : «Δικαιώματα των παιδιών-φιλοξενούμενων στις Μονάδες Φροντίδας, Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης (Βρεφικούς – Παιδικούς – Βρεφονηπιακούς Σταθμούς, Μονάδες Απασχόλησης βρεφών και νηπίων), από φορείς Ιδιωτικού Δικαίου, κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα».

Με αφορμή τα ερωτήματα που έχουν υποβληθεί στην υπηρεσία μας, σχετικά με τα δικαιώματα των φιλοξενούμενων παιδιών στις Μονάδες Φροντίδας, Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης (Μονάδα Φ.Π.Α.Δ) των οποίων οι γονείς βρίσκονται σε διάσταση ή είναι διαζευγμένοι και δεν ασκούν από κοινού την επιμέλεια του τέκνου τους, σας επισημαίνουμε τα ακόλουθα.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της αριθμ.Δ22/οικ.11828/293 (ΦΕΚ 1157/Β΄/2017) Απόφασης το παιδαγωγικό προσωπικό και οι ειδικοί επιστήμονες είναι υποχρεωμένοι να ενημερώνουν για την σφαιρική εξέλιξη του παιδιού τους γονείς, ανεξάρτητα από τα εάν ασκούν ή όχι την επιμέλεια του προσώπου του τέκνου τους.

Επίσης, σκοπός της Μονάδας, σύμφωνα με την παρ.1 του άρθρου 1 μεταξύ άλλων είναι η μέριμνα για την ομαλή ψυχοσυναισθηματική και υγιεινή ανάπτυξη των παιδιών και η παροχή συμβουλευτικής ενημέρωσης και υποστήριξης στις οικογένειές τους.

Ειδικότερα : στη παρ.3 του άρθρου 8 της ανωτέρω απόφασης, «οι ειδικοί επιστήμονες όπως κοινωνικοί λειτουργοί, ψυχολόγοι κλπ. παρέχουν εξειδικευμένες υπηρεσίες της ειδικότητάς τους στα παιδιά και τους γονείς τους» και στη παρ.2 του άρθρου 9 όπου ορίζονται τα Καθήκοντα του προσωπικού, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι : «Η Διευθύντρια και η Νηπιαγωγός – Βρεφοκόμος παρέχουν ενημέρωση και συμβουλευτική υποστήριξη στους γονείς των φιλοξενούμενων βρεφών και νηπίων».

Επομένως, σύμφωνα με τα ανωτέρω, το παιδαγωγικό προσωπικό οφείλει να διατηρεί αρμονικές σχέσεις και με τους δύο (2) γονείς των φιλοξενούμενων παιδιών, και να διασφαλίζει το δικαίωμα επικοινωνίας μεταξύ γονέα και τέκνου, προκειμένου να πραγματοποιηθούν οι σκοποί των παιδικών και βρεφονηπιακών

σταθμών, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται η εξυπηρέτηση των γονιών και η ευαισθητοποίησή τους πάνω σε θέματα σύγχρονης παιδαγωγικής και ψυχολογίας, και η βοήθεια προς τα παιδιά για να αναπτυχθούν ολόπλευρα, σωματικά, νοητικά, συναισθηματικά και κοινωνικά (άρθρο 1 της αριθμ. Δ22/οικ.11828/293 (ΦΕΚ 1157/Β'/2017) Υπουργικής Απόφασης).

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, ο χειρισμός περιπτώσεων παιδιών με διαζευγμένους ή σε διάσταση γονείς εκ μέρους του προσωπικού των παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών θα πρέπει να είναι σύμφωνος τόσο με τις προβλέψεις της εθνικής νομοθεσίας, όσο και με τις διατάξεις της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ν.2101/2002 με αυξημένη τυπική ισχύ σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ.1 του Συντάγματος). Ο Συνήγορος του Πολίτη στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, κατά το άρθρο 103 παρ.9 του Συντάγματος και το ν.3094/2003, με το αριθμ.πρωτ.192827/53826/21.10.2014 έγγραφό του έχει αποτυπώσει τα ακόλουθα :

Α) Στις περιπτώσεις που λόγω διάστασης ή διαζυγίου των γονέων του παιδιού που φιλοξενείται στο σταθμό, η άσκηση της επιμέλειας του προσώπου του έχει ανατεθεί στον έναν γονέα (που διαμένει μαζί του), η περιστασιακή επικοινωνία του παιδιού με τον γονέα που δεν μένει μαζί του, αλλά διατηρεί τη γονική μέριμνα αυτού, **δεν μπορεί να απαγορευθεί εντός του σταθμού**, κατά μείζονα δε λόγο δεν μπορεί να απαγορευθεί η είσοδος του γονέα αυτού στο σταθμό. Η επικοινωνία αυτή ωστόσο δεν πρέπει να γίνεται συστηματικά, και δεν πρέπει να ανατρέπει τη συμμετοχή του παιδιού στο πρόγραμμα δημιουργικής απασχόλησης.

Η δικαστική απόφαση περί επικοινωνίας ορίζει μόνο το χρονικό διάστημα κατά το οποίο ο γονέας που μένει με το παιδί οφείλει να έχει αυτό στη διάθεση του άλλου γονέα. Η επικοινωνία πέραν της ρυθμιζόμενης στη δικαστική απόφαση δεν μπορεί να αποκλείεται παρά μόνο αν ρητά την απαγορεύει η απόφαση, ή αν συντρέχει σπουδαίος λόγος (π.χ. παρακώλυση της ομαλής λειτουργίας του σταθμού με άσκηση βίας ή πρόκληση ταραχών). «Προφορική ή γραπτή εντολή» του ενός γονέα προς το σταθμό να απαγορεύσει την είσοδο του άλλου ή την επικοινωνία με το τέκνο δεν συνιστά σε καμιά περίπτωση σπουδαίο λόγο, που νομιμοποιεί τη Διεύθυνση να ενεργήσει προς αυτή την κατεύθυνση.

Η συμμετοχή του γονέα που δεν διαμένει με το παιδί σε εκδηλώσεις, όπως οι εορτές που διοργανώνονται στο σταθμό, επίσης δεν μπορεί να απαγορευθεί, παρά μόνο για σπουδαίο λόγο (εάν ο γονέας με τις ενέργειες του προκαλεί αναστάτωση της εκδήλωσης ή η παρουσία του δημιουργεί προβλήματα στο τέκνο). Η αντίθετη επιθυμία του άλλου γονέα, από μόνη της, δεν μπορεί να συνιστά σπουδαίο λόγο.

Ειδικά για την περίπτωση που η δικαστική απόφαση θέτει όρους για την υλοποίηση της επικοινωνίας (π.χ. παρουσία του άλλου γονέα ή κοινωνικού λειτουργού), η υποχρέωση συμμόρφωσης προς αυτήν επιβάλλει, προκειμένου να επιτραπεί επικοινωνία στο χώρο του σχολείου, να εξεταστεί από τους εκπαιδευτικούς εάν πληρούνται οι παραπάνω όροι.

Β) Η ενημέρωση του γονέα που δεν ασκεί την επιμέλεια του τέκνου επιβάλλεται στο πλαίσιο εκπλήρωσης των καθηκόντων του προσωπικού του σταθμού. Κατ'εξαιρεση, εάν από τον γονέα έχει αφαιρεθεί συνολικά η άσκηση της γονικής μέριμνας, υποχρέωση ενημέρωσής του για το πρόσωπο του τέκνου (επομένως και

για τη φιλοξενία του στο σταθμό) έχει ο άλλος γονέας. Αυτό, ωστόσο, δεν αποκλείει τη δυνατότητα ενημέρωσής τους από το προσωπικό του σταθμού, δεδομένου ότι η υπ'αριθμ. Δ22/οικ.11828/293 (ΦΕΚ 1157/Β'/2017) Υπουργική Απόφαση δεν προβαίνει σε καμιά διάκριση των γονιών αναφορικά με την ενημέρωσή τους σε σχέση με την άσκηση ή μη της επιμέλειας ή και της γονικής μέριμνας συνολικά.

Γ) Η συμμετοχή του γονέα που δεν ασκεί την επιμέλεια του τέκνου (αλλά το υπόλοιπο της γονικής μέριμνας) στα συλλογικά όργανα δεν μπορεί να αποκλειστεί λόγω της μη δικαστικής ανάθεσης της άσκησης της επιμέλειας σε αυτόν.

Δ) Η παραλαβή του τέκνου γίνεται από το πρόσωπο που ορίζει ο γονέας που ασκεί την επιμέλειά του. Σε περίπτωση διαφωνίας των γονέων που ασκούν από κοινού την επιμέλεια, η παραλαβή θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με την αρχική δήλωση, έως ότου προσκομισθεί στο σταθμό δικαστική απόφαση, η οποία να επιλύει τη διαφωνία των γονέων.

Εν κατακλείδι, **μέριμνα του προσωπικού θα πρέπει να αποτελεί η προστασία του κατοχυρωμένου δικαιώματος του παιδιού σε ανατροφή και από τους δύο γονείς, λαμβάνοντας υπόψη την άποψη του παιδιού και έχοντας ως γνώμονα το συμφέρον του ανηλίκου** (άρθρο 18 του ν.2101/2002 «Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για τα δικαιώματα του παιδιού»), **χωρίς να ευνοεί τυχόν ιδιοκτησιακές αντιλήψεις του γονέα που ασκεί την επιμέλεια απέναντι στο φιλοξενούμενο παιδί, αλλά αντίθετα να ενθαρρύνει τη μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή και των δύο γονέων στην ανατροφή του τέκνου τους.**

Κατόπιν των ανωτέρω, παρακαλούμε όπως ενημερώσετε άμεσα τους ΟΤΑ χωρικής αρμοδιότητάς σας.

**Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

Δ.Γ.ΚΑΡΕΛΛΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ:

ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ:

1. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής
Κατεχάκη 56
Συγγρού 15-17
Τ. Κ. 115 25 – ΑΘΗΝΑ
2. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας-Στ.Ελλάδας
Σωκράτους 111
Τ. Κ. 413 36 - ΛΑΡΙΣΑ
3. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας
Β.Ηπείρου 20
Τ. Κ. 454 45 - ΙΩΑΝΝΙΝΑ

4. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου,
Δυτ.Ελλάδας & Ιονίου
Ν.Εθν.Οδός Πατρών- Αθηνών 158
Τ. Κ. 264 42 – ΠΑΤΡΑ
5. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας-Θράκης
Καθ.Ρωσίδα 11
Τ.Κ. 540 08 – ΘΕΣ/ΝΙΚΗ
6. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου
Ακτή Μιαούλη 83 & Μπότσαρη 2-8
Τ.Κ. 185 38 - ΠΕΙΡΑΙΑΣ
7. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης
Πλ.Κουντουριώτη
Τ. Κ. 712 02 – ΗΡΑΚΛΕΙΟ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ :

- ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη
για τα Δικαιώματα του Παιδιού
Χατζηγιάννη Μέξη 5
115 28 Αθήνα

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ :

- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Κοιν.Αλληλεγγύης
- Γραφείο Γενικής Δ/ντριας Κοιν.Αλληλεγγύης
- Διεύθυνση Προστασίας Οικογένειας
Τμήμα Α΄